

Sygn. akt V CZ 31/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa F. T.

przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście T. oraz Skarbowi Państwa

- Prezesowi Sądu Rejonowego w T.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 lipca 2016 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 7 grudnia 2015 r.,

oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 7 grudnia 2015 r. odrzucił apelację powoda F. T. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 7 lipca 2015 r. w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście T. oraz Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w T. o zapłatę, uznając, że została ona wniesiona po terminie (art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.).

Wskazał, że powód złożył w biurze podawczym Sądu Okręgowego wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku tego Sądu w dniu 7 lipca 2015 r. o godzinie 13:39, zaś wyrok został ogłoszony w tym dniu na posiedzeniu, które rozpoczęło się o godzinie 14:59 a zakończyło cztery minuty później. Skoro w chwili złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia nie istniało orzeczenie, którego ten wniosek dotyczył, to nie mógł on wywoływać skutków, jakie ustawa wiąże z jego zgłoszeniem (art. 328 § 1 k.p.c.). W tej sytuacji- stosownie do art. 369 § 2 k.p.c. - termin do wniesienia apelacji upłynął z dniem 28 lipca 2015 r., tymczasem apelacja została wniesiona w dniu 26 sierpnia 2015 r.

W zażaleniu na to postanowienie powód wniósł o jego uchylenie, zarzucając Sadowi Apelacyjnemu naruszenie art. 328 § 1 w związku z art. 165 § 1 k.p.c., art. 373 w związku z art. 370 k.p.c. oraz art. 31 ust. 3 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem (art. 369 § 1 k.p.c.). Jeżeli strona nie zgłosiła wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do zgłoszenia takiego wniosku (art. 369 § 2 k.p.c.). Wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłasza się – z wyjątkiem przewidzianym w art. 327 § 2 k.p.c., który w sprawie niniejszej nie wystąpił – w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji (art. 328 § 1 k.p.c.).

W świetle przytoczonych unormowań, strona, która nie zgłosiła skutecznie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, może wnieść apelację w terminie

trzech tygodni od dnia ogłoszenia orzeczenia. Terminy powyższe są terminami ustawowymi i nie podlegają przedłużeniu (art. 166 k.p.c. *a contrario*); każda czynność procesowa dokonana po upływie terminu jest bezskuteczna (art. 167 k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje zapatrywanie, zgodnie z którym wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem można złożyć skutecznie dopiero po ogłoszeniu orzeczenia (por. m. in. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 4 czerwca 1935 r., C II 406/35, "Przegląd Prawa i Administracji" 1935, nr 4, poz. 336; z dnia 24 października 1935 r., C II 1244/35, OSP 1936, poz. 539; z dnia 9 czerwca 1937 r., C III 3654/36, "Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny" 1938, nr 1, s. 172; z dnia 29 września 1945 r., C I 51/45, "Państwo i Prawo" 1946, nr 8, s. 126; z dnia 21 października 1957 r., 2 CR 915/57, "Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny" 1958, nr 3, s. 338; z dnia 1 lutego 1978 r., II CZ 6/78, OSPiKA 1979, nr 2, poz. 28; z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 413/99, nie publ.; z dnia 14 kwietnia 2008 r. II PZ 3/08, nie publ.; z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CZ 170/11, "Izba Cywilna" 2013, nr 7-8, s. 30; z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZ 39/12, nie publ.; uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 18 lutego 1980 r., III CZP 90/79, OSPiKA 1981, nr 1, poz. 3 i z dnia 30 czerwca 1989 r., III CZP 67/89, OSP 1990, nr 9, poz. 326; oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZ 39/12, OSNC 2013, nr 2, poz. 17).

Odmienne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 25 października 2012 r., I CZ 153/12 (nie publ.) i z dnia 10 marca 2015 r., II UZ 80/14 (nie publ.), przyjmując, że wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem złożony w dniu ogłoszenia sentencji orzeczenia jest skuteczny również wtedy, gdy chwila jego złożenia poprzedza chwilę ogłoszenia orzeczenia. Wniosek ten został oparty na założeniu, że skoro - zgodnie z art. 112 k.c. w związku z art. 165 § 1 k.p.c. - termin oznaczony w tygodniach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, to jako początek takiego terminu należy uwzględnić cały dzień, w którym nastąpiło zdarzenie, od którego biegnie termin.

Pogląd ten i przytoczona w jego uzasadnieniu argumentacja nie są jednak przekonujące.

Wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku może dotyczyć - na co trafnie zwrócono uwagę w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 14 kwietnia 2008 r., II PZ 3/08, nie publ.; z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CZ 170/11, nie publ. i z dnia 13 czerwca 2013 r., OSNC 2014, nr 3, poz. 30 - wyłącznie orzeczenia istniejącego. Wyrok zaś istnieje dopiero od chwili ogłoszenia jego sentencji, gdyż – zgodnie z art. 332 § 1 k.p.c. - sąd jest związany wydanym wyrokiem od chwili jego ogłoszenia, a nie od dnia jego ogłoszenia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że interes procesowy w żądaniu sporządzenia i doręczenia uzasadnienia orzeczenia w celu jego zaskarżenia ma strona, która przegrała sprawę, co można stwierdzić jedynie na podstawie sentencji orzeczenia.

W praktyce mogą wystąpić trudności w ustaleniu godziny i minuty złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. W razie złożenia wniosku np. w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego, stempel odcisnięty na przesyłce określa tylko datę i godzinę nadania, bez wskazania minuty. W takim przypadku ewentualne nie dające się usunąć w tym zakresie wątpliwości powinny być wyjaśnione - przez wzgląd na konstytucyjną zasadę prawa do dwuinstancyjnego sądu - na korzyść strony składającej wniosek.

W rozpoznawanej sprawie sytuacja taka jednak nie wystąpiła, gdyż bezsprzecznie wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku został złożony przed jego ogłoszeniem. W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że dwutygodniowy termin do wniesienia przez powoda apelacji rozpoczął bieg od dnia 14 lipca 2015 r. i upłynął z dniem 28 lipca 2015 r. Odrzucenie spóźnionej apelacji nastąpiło zatem bez naruszenia art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

db

kc